

HABER FOTOĞRAFÇILIĞINDA AYRI BİR BÖLÜM "SPOR HABER FOTOĞRAFÇILIĞI"

Özer KANBUROĞLU*

Another Department on The News Photography "Sports News Photography"

Nowadays, when we talk about the news photography, we begin to think, bloody photos, people were disturbed with press water by force army, police try to survive a murder from the angry people; moreover, the bad photos are war photos. These are the variety of news photography and they prepare to foundation news photography. Because of that news photography are same as these events. But, another of these kinds of news photography , there are some photos which don't consist fair, horrible and sad photos like a photo with a smile and give conform. Sports photographies are kinds of happy photography. This kind of photography have soft types in news photography. It is important to show that sportives figures at advisable time. At the same time, sports phography have different departments like the other kinds of photography. They need composition and statement proficiency. The quality of sports photography should include new idea and special figures, because the objects which do sports are known by all people and they determine their effort in these photos .

Key words: Sport photography, News photography, Sport news photograph.

Giriş

Günümüzde haber fotoğrafçılığı dendiği zaman akla, kanla bulanmış fotoğraflar, bir kalabalığı tazyikli suyla dağıtmaya çalışan güvenlik kuvvetleri, bir katili kızgın halkın elinden kurtarmaya çalışan polis fotoğrafları ya da bunlardan daha da kötüsü savaş fotoğrafları gelir. Kuşkusuz bu yukarıda belirtilen haber fotoğrafı çeşitleri haber fotoğrafçılığının temelini oluşturur. Bu nedenle haber fotoğrafları yukarıda saydığımız

olaylarla özdeşleşmiştir. Ancak, bu tür haber fotoğraflarının dışında; insana baktığı zaman korku, dehşet ya da üzüntü vermeyen, onun dışında tatlı tebessümler ya da rahatlık huzur izlenimi veren fotoğraflarda vardır. İşte spor haber fotoğrafçılığı bunların başında gelir.

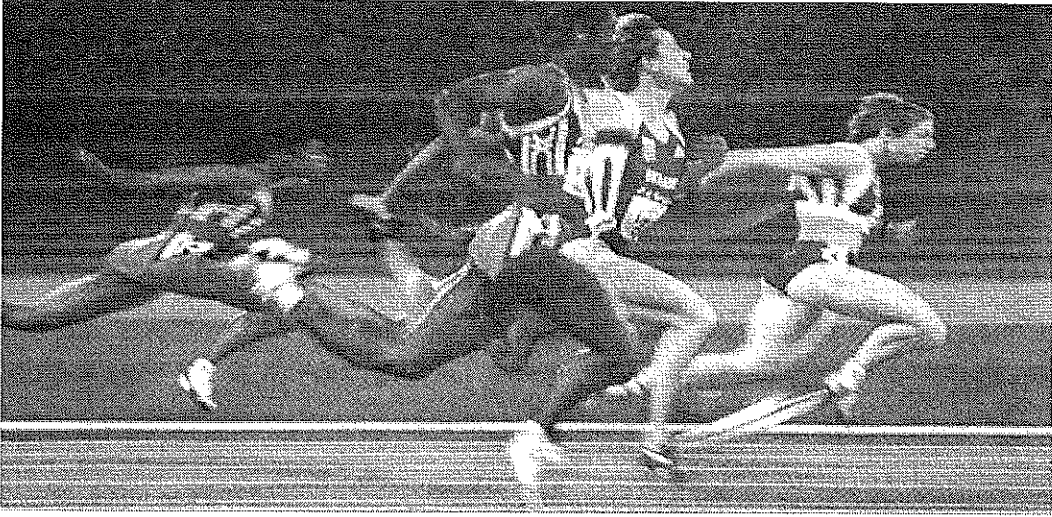
Haber fotoğrafçılığı içindeki belki de en soft tiplerinin başında gelir. Spor fotoğrafçılığı,

*Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Fotoğraf Bölümü

hareket halinde bulunan sporcuları ve bu sporcuların hareketlerini anlatacak en uygun anda saptanmaları açısından önem kazanır. Bununla birlikte, spor fotoğrafçılığında da fotoğrafın diğer kollarında olduğu gibi, kompozisyon ve ifade yeterliliği beklenir. En iyi kalitede spor fotoğrafı, yeni fikirler veren ve özel biçimler ortaya çıkaran fotoğraflardır.

çekimden önce belirlenmeli ve fotoğraf makinesi ona göre yerleştirilmelidir. Buna göre, gerek fotoğrafın çekileceği yer ve gerekse objenin hareketinin en kritik olduğu an kolaylıkla saptanabilir.

Bu çalışmalar sırasında, örneğin yüksek atlamada, net bir vücut ile hareketin çok seri olmasından ve enstantanenin çok düşük tu-

Fotoğraf 1: Bill Frakes

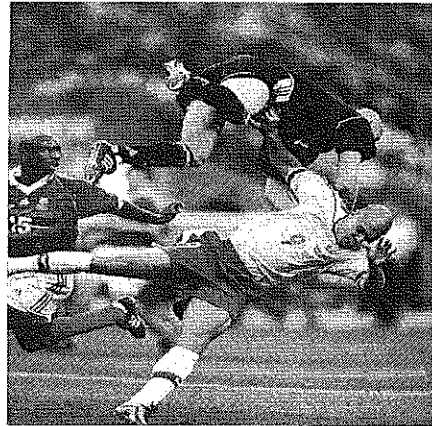
Çünkü, spor yapan objeler, hemen herkesin yakından tanıdığı objeler olup, bunların hareket ve toplu olarak çabaları da bellidir.

tulmasından dolayı net olmayan kollar ve ayaklar fotoğrafa aktarılabilir. Bu tür spor

Nasıl Hareket Etmeliyiz?

Bir spor haber fotoğrafçısından beklenecek bir özellik vardır. O da fotoğrafını çekeceği spor çeşidi ile ilgili bilgi sahibi olmasıdır. Çünkü, sporcular ve bunların belli anlardaki hareketlerinin çekim öncesi tahmin etmesi kolaylaşacaktır. Her şeyden önce "uygun an" saptaması ve bunu çekmesi gerekmektedir.

Örneğin; yüksek bir trampleden atlayacak kişinin önceden tahmin edilebilecek bir şekilde, nereye ve ne şekilde atlayacağı

Fotoğraf 2: Simon Bruty

karşılaşmalarının fotoğrafçılığında, 1/125 enstantane ile bile bir yüksek atlayıcının hareketinin en kritik olduğu anda çok net olarak fotoğrafı çekilebilir. Bu nokta herşeyden önce, bu alanda elde edilecek tecrübe ile kazanılır. Bunun yanı sıra çekiç atma gibi bir spor faaliyeti sırasında 1/250'lik enstantane çok iyi sonuçlar verir. Çoğu kez olayların uzaktan fotoğrafa alınması nedeni ile zoom objektif kullanılması gerekeceğinden ve bu nedenle genellikle en açık diyafram değeri f/4 civarında olacağından (bu tip objektiflerin maksimum nispi açıklığı bu kadardır), bu tür yüksek enstantanelerin kullanılması kapalı havalarda zorlaşacaktır. Bununla beraber kullanılacak açık diyaframlar sebebi ile alan derinliği azalacağından (düfizyon dairelerinin çapı büyüyeceği için), kritik olayın meydana geldiği dar alanın arkasında oluşacak net olmayan karmaşık görüntüler, fotoğraflanılan olayın daha etkileyici olarak ortaya çıkmasına neden olacaktır." (Toksoy, 1977: -)

Spor fotoğrafçısı deklanşöre ne zaman basacağını iyi hesaplamalıdır. "Bu konu teknik olduğu kadar az da olsa içsel bir durumdur. Çünkü, spor fotoğrafçılığı büyük ölçüde kritik anları yakalama işidir. Bir futbolcudan golü tekrar atmasını isteyemezsiniz. Rakete çarpan bir top, goller, jockeyni fırlatan bir at... Bu iş için gerekli olan teknikler, sürekli pratik yapılarak mükemmelştirilir. Ayrıca sadece kuralları değil, aynı zamanda belirli sporcuların nasıl oynadığını anlayarak, oyun hakkında bilgi sahibi olmak da hayati önem taşır." (Keene, 1995:128)

Hangi Objektifleri Kullanmalıyız?

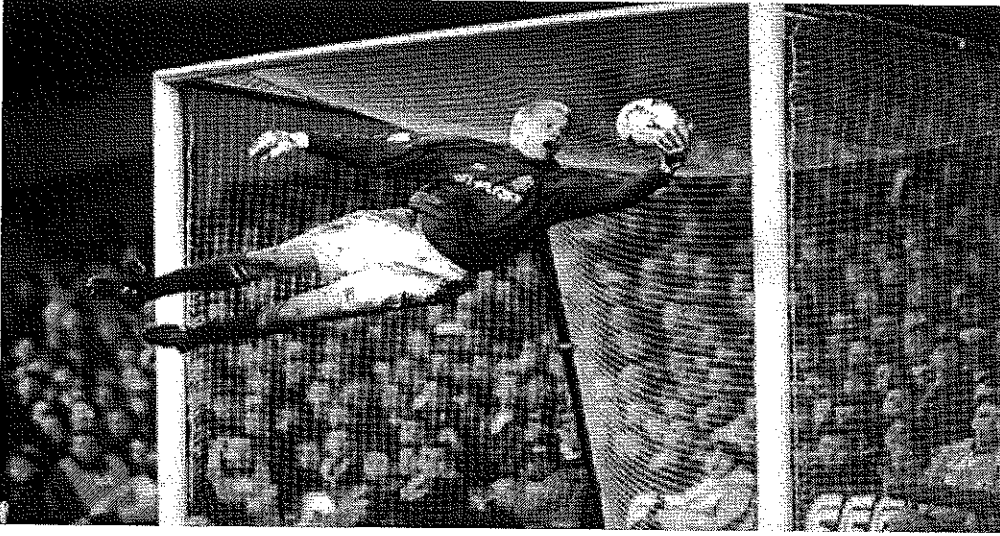
"Son yıllarda, spora yönelik fotoğraf araç gereçlerinde önemli bir teknik gelişme gözlemlemektedir. F:2,8/300, f:2,8/400, f:4/600

mm'lik objektifler artık tüm haber fotoğrafçıları arasında bulunmakta ve en iyi koşullarda çalışmayı sağlamaktadır. Örneğin büyük açılışlar, futbol sezonunun açılışı gibi, daha çok hız gerektiren spora ilişkin çalışmalardandır. Gece yapılan futbol karşılaşmalarında olduğu gibi çok iyi bir aydınlatma gereklidir. Örneğin gece maçı için f:2,8'e 1/250 ya da 1/500'lik objektifler kullanılmalıdır. Bu türden objektifler tam açıklıkta çok başarılı sonuçlar verir. Buna karşın, birkaç görsel yanılgıya ve daha az pikeye neden olan klasik objektiflerde durum tam tersidir." (Gezgin, 1994:92)

"Açık hava (yol,pist) sporlarının fotoğraflanabilmesi için 200, 300 veya 400 mm teleobjektifler veya 100-300 mm zoom kullanılması yararlı olur. Spor olayının geniş bir alana yayılması durumunda ise, değişkenlik ve alan büyüklüğü nedenleri ile iyi kalitede fotoğraf çekmek oldukça zorlaşır. Bu konuya bir örnek verecek olursak, örneğin, futbol için gol sahası kale civarında kalarak, 85 mm veya 105 mm objektif ile çok iyi netice veren fotoğraflar çekilebilir. Bu alan içinde çekilecek fotoğraflar için daha uzun odak uzaklığına sahip objektif kullanmak gereksizdir. 80-200 mm zoom objektif de maksimum diyafram açıklığı fazla olmasa bile, bu tür saha sporları için ideal bir objektiftir. Su kayağı, paraşüt atlama, ile atlamalar gibi spor türleri olaya fazla yaklaşmadan uzaktan çekilmesi gerek konuları içine alır. Bu türde iyi fotoğraflar elde edebilmek." (Toksoy, 1977: -)

Hangi ASA'da Film Kullanmalıyız?

Spor haber fotoğrafçısının, mümkün olduğu kadar çeşitli asalarda (çoğunlukla yüksek asalarda) yanında film bulundurması yararlı

Fotoğraf 3: David Spurdens

na olacaktır. 400, 800, 1600 Asalık filmlerin yedek olarak alınması, çeşitli hava şartlarına göre kullanılması bakımından kolaylık sağlayacaktır.

Hangi Enstantaneleri Kullanmalıyız?

Film çeşidinden sonra en önemli konu, zamanlamadır. Kritik olayın meydana geleceği anda bir kare fotoğraf çekme olanağı elde edilecektir. Ancak kusursuz bir zamanlama tekniği ile bu tek karelik fotoğraf en iyi şekilde elde edilir. Ayrıca deklanşöre basma anından obtüratörün açılması anına kadar çoğu SLR tipi fotoğraf makinelerinde 1/30 saniye civarında bir gecikme vardır. Bu araya kişinin kendi fikrinsel tepki süresini de eklersek, bu gecikme 1/15 saniyelik bir gecikmeye kadar varır. Bu nedenle kritik anın oluşumu sırasında değil de, kişinin kendi deneylerine dayanarak, kritik andan hemen evvel deklanşöre basması gereklidir.

Spor fotoğrafçılığında kullanılacak enstantanelerde önemlidir. Genelde 4000, 2000 ve 1000 enstantanelerin kullanılması yerinde olur. Açık havadaki ışıklandırmada ise en

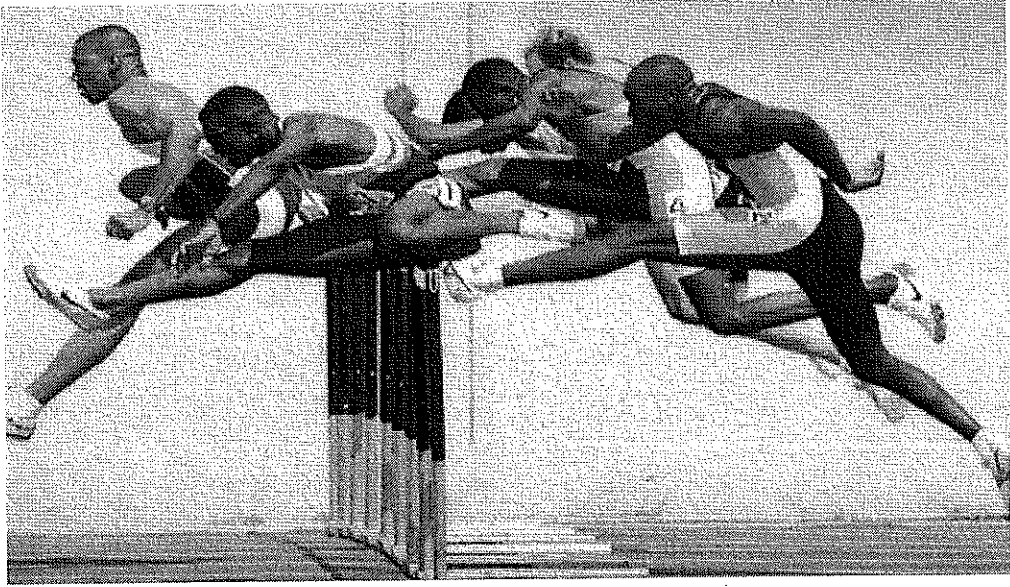
önemli konu film hızıdır. Çünkü pratik olarak yapılan çekimlerde 400 Asa'lık bir film ve 1/250'lik enstantane ile ilk elde edilecek diyafram değeri 2,8'dir. Özellikle filmin hızını arttırmak için banyo süresi uzatıldığında, bu tür fotoğraflarda kontrast da hissedilir derecede artar. Bu türde fotoğrafların çekiminde flaş kullanılması nispeten diyaframı 11, 16 gibi alan derinliğini sağlayan dereceye getirecektir.

Jimnastik, halter, boks, güreş gibi spor karşılaşmalarında ışıklandırmanın spor çalışmasının hareket merkezi civarına düşünülürse, hızlı bir film ile iyi kalitede fotoğraf elde etmek mümkün olur. Buna ilave olarak kullanılacak kuvvetli bir flaş son derece yardımcı olur. Kapalı salonlarda yapılan çeşitli spor çalışmalarından yüzmede, havuz çok iyi ışıklandırıldığından, hızlı bir film ile flaş kullanma ihtiyacı yok olur. Buz üzerinde yapılan gösterilerde ise, flaş gereklidir. Böyle çalışmalarda objektiflerin ve filtrelerin üzerine meydana gelecek buharlaşma olayı ve benzeri eşyalarla silmekle değil, önceden gelip, film dahil tüm

malzemeyi salonun ısısına alıştırmakla yok edilebilir. Spor fotoğrafçılarınun çalıştıkları ışık koşulları üzerinde çok az kontrolleri vardır.

"Film ve optiklerde yapılan en son gelişmelere rağmen, bilinçli olarak yapılan düşük pozlu telafi etmek için yıkanmasını uzatarak

Motor Driver'ın Katkısı Unutulmamalıdır
Bütün profesyonel fotoğraf makinelerinin ya içinde ya da altına monte edilmiş bir motor bulunur. Bunlar film sarılırken fotoğrafçının gözünü vizörde tutmasını sağlar ve fotoğraf makinesiyle tele objektifin ağırlığını dengelemeye yardım edebilir. Ancak, nadiren kullanılmalıdır. Çünkü, bazıları filmi saniyede

Fotoğraf 4: Walt Unks

filmi 'tekrar işlemenin' gerekli olduğu zamanlar olmuştur." (Keene, 1995: 128) Spor haber fotoğrafçıları bütün havalarda çalışmak zorundadır ve birçok fotoğraf makinesi sıkıca kaplanmış olmasına rağmen, makine ve merceği kuru durumda tutmak için bir yöntem geliştirmek çok önemlidir. Bu amaçla yapılmış plastik örtüler (housing) bulunmaktadır. Ancak bazen bu da mümkün olmamaktadır ve tek çıkış yolu ön merceği kuru tutmak (bir parça güderi idealdir) ve makineyi kullandıktan sonra mümkün olduğunca çabuk kurulamaktır.

beş çerçeveden daha hızlı pozlandırılabilir olduğundan, fotoğrafçı zamanın çoğunun fotoğraf çekmeye değil makineye yeniden film yüklemekle geçirecektir.

Sonuç

Şunu kesinlikle akıldan çıkarmama gerekir. Hangi tip çalışma olursa olsun, her çalışmasında hareketin adeta donduğu bir ya da yavaşladığı bir an vardır. (Sırkla at veya yüksek atlamada atletin atlama çubuğunu geçtiği an gibi) İşte olayları bu alanda da görme yeteneği kazanılırsa, fotoğraf tekniği de iyi değerlendirilerek başarılı spor fotoğrafları saptanabilir.

Kaynakça:

- GEZGİN, Suat, 'Basın Fotoğrafçılığı' Der Yayınları 154 İstanbul 1994
- KEENE, Martin, 'Practical Photojournalism A Profesional Guide' Focal Press Second Edition, London, 1995.
- TOKSOY, Nejat, 'Spor Fotoğrafçılığında Teknik' Yeni Fotoğraf Dergisi Sayı 7, İstanbul, 1977.